

ŚWIATOWA ORGANIZACJA ZDROWIA

Światowa Organizacja Zdrowia wyspecjalizowana agencja Organizacji Narodów Zjednoczonych, jest główną organizacją międzynarodową, zajmująca się

problemami zdrowia. Jej siedzibą jest Genewa. W 1946 r. ONZ zwołała Międzynarodową Konferencję Zdrowia w Nowym Jorku, gdzie 61 krajów ratyfikowało konwencję WHO. W roku 1948 w liczbie już 88 członków ratyfikowano powstanie WHO. Do WHO należą obecnie 194 kraje.

Głównym obchodem, organizowanym przez WHO co roku w dniu 7 kwietnia, jest Światowy Dzień Zdrowia.

Zadaniem WHO jest: działanie na rzecz zwiększenia współpracy między państwami w dziedzinie ochrony zdrowia, zwalczania epidemii chorób zakaźnych, ustalanie norm dotyczących składu lekarstw i jakości żywności, dąży również do zapewnienia opieki medycznej ludności świata oraz zmniejszenia śmiertelności niemowląt. [6, c.3]

Do największych sukcesów tej organizacji należy zwalczanie epidemii groźnych chorób, takich jak: gruźlica, malaria, cholera czy dżuma poprzez masowe szczepienie. WHO walczy także z AIDS.

Główne organy Światowej Organizacji Zdrowia to: Sekretariat na czele z dyrektorem generalnym, Światowe Zgromadzenie Zdrowia, Rada Wykonawcza, Komitety Regionalne.

Działalność WHO jest wspomagana przez 6 biur regionalnych oraz 147 biur krajowych i łącznikowych. Oprócz biura stałego mieszczącego się w Genewie,

WHO posiada regionalne biura: Afryka – Brazzaville, dla obu Ameryk – Waszyngton,

dla pld.-wsch. Azji – New Delhi, dla Europy Kopenhaga, dla regionu śródziemnomorskiego – Kair dla regionu zach. Pacyfiku – Manila.

Władzą naczelną WHO jest Światowe Zgromadzenie Zdrowia, które stanowią przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich, które zbiera się raz do roku w Genewie. Zgromadzenie wybiera na okres 3 lat Komitet Wykonawczy, w którego skład wchodzi 34 ekspertów w dziedzinie zdrowia proponowanych przez kraje członkowskie.

Zadaniem Komitetu jest realizacja decyzji i wytycznych Zgromadzenia. Zazwyczaj posiedzenia Zgromadzenia odbywają się corocznie w maju. Zgromadzenie zatwierdza strategię finansową Organizacji, weryfikuje i zatwierdza przedłożony projekt budżetu oraz mianuje Dyrektora Generalnego. Sekretariat obejmuje około 8000 fachowców w dziedzinie zdrowia i dziedzinach pokrewnych, którzy pracują w centrali w Genewie, w biurach regionalnych i krajach członkowskich. Na czele Sekretariatu WHO stoi Dyrektor Generalny, wybierany co pięć lat przez Światowe Zgromadzenie Zdrowia.

W historii Światowej Organizacji Zdrowia było osiem sekretarzy generalnych, mianowicie: Brock Chisholm (Kanada), Marcolino Gomes Candau (Brazylia), Halfdan Mahler (Dania), Hiroshi Nakajima (Japonia), Gro Harlem Brundtland (Norwegia), Lee Jong-wook (Korea Połud.), Anders Nordström (Szwecja), Margaret Chan (Chiny). Aktualny sekretarz generalny est Tedros Adhanom Ghebreyesus. Pochodzący z Etiopii Tedros Adhanom Ghebreyesus est pierwszym Afrykaninem, który został na czele WHO.

Kraje członkowskie WHO wyznaczają delegacje do Światowego Zgromadzenia Zdrowia – najwyższy organ decyzyjny WHO. Wszystkie kraje członkowskie ONZ mogą stać się członkami WHO i zgodnie z informacjami na stronie internetowej WHO "Pozostałe kraje także mogą być przyjęte do Organizacji, jeśli ich wnioski zostaną poparte przez zwykłą większość głosów Światowego Zgromadzenia Zdrowia." [5, статья 115]. Kraje nie należące do ONZ mogą stać się członkami zrzeszonymi uzyskując pełne spektrum informacji, jednakże ograniczone prawo głosu. Muszą one uprzednio zyskać aprobatę Zgromadzenia. Można także uzyskać status obserwatora.

Finansowanie WHO jest finansowane poprzez składki krajów członkowskich oraz dotacje. Obecnie praca WHO skutkuje szerszym spektrum współpracy: ok. 80 organizacji pozarządowych oraz z zakresu przemysłu farmaceutycznego, jak także z fundacjami np.. Fundacja Billa i Melindy Gates i Fundacja Rockefellera. Dobrowolne datki na rzecz WHO lokalnych i państwowych rządów, fundacji i organizacji pozarządowych, innych organizacji ONZ i sektora prywatnego przekroczyły szacowaną sumę składek z 194 krajów członkowskich. [4, статья VI]

WHO działa w następujących zakresach: świadczy krajom członkowskim pomoc techniczną, w obszarach które w danym kraju należą do priorytetów systemu ochrony zdrowia; wypracowuje i na bieżąco monitoruje stosowanie tzw. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych; wspiera badania naukowe w zakresie medycyny; ustala podstawowe standardy dla leków i szczepionek; udziela państwom członkowskim pomocy we wprowadzaniu standardów dla leków i bezpiecznej żywności; monitoruje stopień zanieczyszczeń chemicznych powietrza i wody, doradza państwom członkowskim w określaniu standardów w edukacji szkolenia personelu medycznego; posiada system wczesnego ostrzegania w razie pojawiania się znamion epidemii [3]

Ukraina jest członkiem WHO od 1948 r. (3 kwietnia 1948 r. dołączyła do statutu WHO). Od 1950 do 1991 roku - okres nieaktywnego członkostwa Ukrainy w tej organizacji z powodu bycia w ZSRR. Odnowiła członkostwo w 1992r. w tym samym czasie co przywrócenie niepodległości.

Współpraca Ukrainy z WHO jest jednym z ważnych elementów jej międzynarodowej współpracy w celu zapewnienia konstytucyjnego prawa każdego obywatela Ukrainy do opieki zdrowotnej, opieki medycznej i ubezpieczenia medycznego. [2, статья 3]. Współpraca Ukrainy z WHO odbywa się głównie za pośrednictwem Europejskiego Biura Regionalnego zgodnie z umowami ramowymi (2 lata) zawartymi między Ukrainą a Parlamentem Europejskim. W umowach określone są priorytetowe obszary współpracy, na które kierowane są fundusze, jakie lokowane są z głównego budżetu WHO na wsparcie działań napoziomie krajowym.

Ukraina jest zainteresowana wykorzystaniem potencjału i zgromadzonego Międzynarodowego doświadczenia przez WHO, także nadaniem przez swoje międzynarodowe kanały pomocy w rozwiązywaniu problemów, przede wszystkim

w następujących obszarach: gruźlica i HIV / AIDS; ptasia grypa, rak, choroba sercowo-naczyniowa i cukrzyca; palenie tytoniu; zdrowie matki i dziecka; bezpieczeństwo żywności; zdrowie psychiczne; krew i jej bezpieczeństwo. [1]

Działania, które realizowane są w ramach współpracy Ukrainy z WHO są zgodne z krajowymi priorytetami i strategiami w zakresie opieki zdrowotnej, biorą pod uwagę specyfikę sytuacji w tym zakresie w kraju i specyfikę krajowego systemu opieki zdrowotnej.

LITERATURA

1. Всесвітня організація охорони здоров'я [Електронний ресурс]. <https://unaids.org.ua/ua/about-unaids/diyalnist-v-okhorony-zdorov-ia>
2. Конституція України. Закон від 28.06.1996 №254к/96-ВР, стаття 3 [ukrajini/vsesvitnia-orhanizatsiia-Konstytucja Światowej Organizacji Zdrowia](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_409/sp:max20)[Електронний ресурс].
3. <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19480610477>
4. Положення про фінанси Всесвітньої організації охорони здоров'я , стаття VI, [Електронний ресурс]. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_409/sp:max20
5. Правила процедури Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я [Електронний ресурс]. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_413/sp:max20 стаття 115
6. A.Wojtczak, Zdrowie publiczne wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku, Warszawa 2009.